

§ 217

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi perusopetuslain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja lukiolain muuttamisesta

HEL 2021-005458 T 03 00 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon liitteenä 2 olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi perusopetuslain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja lukiolain muuttamisesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että lainsäädännön yhdenmukaistaminen on tärkeää. Yhdenmukaisella lainsäädännöllä voidaan puuttua oikea-aikaisesti kiusaamiseen, häirintään ja väkivaltaan, vahvistaa oppilaan oikeusasemaa ja turvata kaikkien koulussa toimivien turvallinen oppimisympäristö.

Lakeihin ehdotetaan lisättäväksi säännös lapsen edusta opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa muutosehdotusta ja toteaa, että se tukee tosiasiallista toimintatapaa.

Lakeihin ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi opettajan tai rehtorin velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppilaitoksessa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että muutos on kannatettava. Se lisää keinoja häirintään, kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttumiseen.

Lakeihin ehdotetaan täsmennettäväksi opetuksesta epäämistä koskevaa sääntelyä, jotta opiskelijan palaaminen opetukseen saisi tarvitsemansa tuen epäämisen aikana ja oppilaitokseen palatessa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että lait ovat näiltä osin eri koulutusmuodoissa yhtenevät.

Seuraavassa tarkastellaan erikseen kunkin lain keskeiset muutokset.

Ne lakiesitysten pykälät, joihin kasvatus- ja koulutuslautakunnalla ei ole lausuttavaa, on kirjattu kunkin lain lausuntoehdotuksen viimeiseen kappaleeseen. Näissä pykälissä on lähinnä kyse käytetyn terminologian muutoksesta, pykälien kumoamisesta tai muusta teknisestä muutoksesta.

Perusopetuslaki

35 §. Oppilaan velvollisuudet

Perusopetuslakiin ehdotetaan lisättäväksi, että perusopetuksen oppilaalla olisi velvollisuus käyttäytyä muita kiusaamatta ja hänen olisi välitettävä toimintaa, joka voi vaarantaa muiden oppilaiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa ehdotettua lisäystä. Lisäys tuo aiempaa selkeämmin esille, millaista käytösvelvoitetta koulussa odotetaan. Kiusaamis-sanan käyttö tässä yhteydessä tuo kiusaamisen ilmiönä myös aiempaa vahvemmin esille.

36 §. Kurinpito

Lakitekstissä käytetty käsite kurinpitorangaistus ehdotetaan muutettavan kurinpitotoimeksi. Ehdotettu muutos on kannatettava.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, että opetuksen järjestäjällä olisi velvollisuus arvioida kurinpitorangeistusta aina suhteessa oppilaan ja opiskelijan ikään ja kehitystasoon. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että tämä on kannatettava ehdotus, sillä perusopetuksessa on hyvin eri-ikäisiä oppilaita. Lisäksi ehdotus vahvistaa lapsen edun huomioimista kurinpitorangeistusten päätöksenteossa.

Pykälään ehdotetaan muutosta, jossa oppilaan osallistuminen opetukseen voitaisiin evätä jäljellä olevan koulupäivän lisäksi myös seuraavaksi koulupäiväksi. Samalla todetaan, että epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Oppilaalle järjestetään muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opetukseen palatessa. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. Suunnitelmassa määriteltäisiin ne käytännön toimet, joilla tuettaisiin oppilaan turvallista ja hallittua palaamista opetukseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että muutosehdotuksen tavoite on kannatettava ja on hyvä, että oppilashuolto kiinnittyy näiden tilanteiden käsitteelyyn heti ja pystyy tukemaan oppilasta monialaisesti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on sitä mieltä, että ehdotettu oppilaalle tehtävä suunnitelma on tärkeä niissä tilanteissa, joissa opetuksen epäminen on toistuvaa. Voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti oppilaalta voidaan evätä opetus jäljellä olevan päivän ajaksi. Tämä olisi jatkossakin mahdollista, mutta lakiesitys edellyttäisi, että myös näissä tilanteissa suunnitelma tulisi tehdä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on sitä mieltä, että näissä tilanteissa suunnitelman tekeminen olisi ylimitoitettua.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, että oppilaalla ja oppilaan huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla olisi mahdollisuus osallistua erotetulle oppilaalle opetussuunnitelmaan perustuvan henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen. Voimassaolevan perusopetuslain mukaisesti erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotettu muutos on linjassa Helsingin kaupungin osallisuustavoitteiden kanssa. Haluamme tukea oppilaita ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan ja tämä on konkreettinen toimintamalli tavoitteen toteuttamiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalla ei ole lausuttavaa seuraaviin lakimuutosesityksen pykäliin:

36 a §. Menettely kurinpitoasiassa ja erottamisen täytäntöönpano

36 c §. Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireilläoloon ja tuomioistuinten ratkaisuun

36 h §. Oppilashuolto kurinpidon ja ojentamisen yhteydessä

42 §. Oikaisuvaatimus

42 a §. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

42 b §. Muutoksenhaku aika

42 e §. Valituslupa

Ammatillisesta koulutuksesta annettu laki

85 §. Kurinpito

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa. Opiskelijalle järjestetään muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opetukseen palatessa. Lisäksi opiskelijalle tehtäisiin suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että muutosehdotuksen tavoite on kannatettava. On hyvä, että opiskelijahuolto kiinnittyy näiden tilanteiden käsittelyyn heti ja pystyy tukemaan opiskelijaa monialaisesti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta on sitä mieltä, että jos opiskelijalta evätään osallistuminen opetukseen, niin tällöin päivitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) sen sijaan, että laaditaan erillinen suunnitelma.

94 §. Opiskelijan velvollisuudet

Opiskelijan velvollisuuksia ehdotetaan muutettavan siten, että opiskelijan käyttäytymisvelvollisuutta tarkennetaan. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että ammatillisen koulutuksen opiskelijalla on velvollisuus käyttäytyä muita kiusaamatta ja toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Ehdotettu muutos on samankaltainen kuin perusopetuksessa ja lukiolaissa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa ehdotusta. Lisäys tuo aiempaa selkeämmin esille, millaista käytösvelvoitetta ammatillisessa koulutuksessa odotetaan. Kiusaamis-sanan käyttö tässä yhteydessä tuo kiusaamisen ilmiönä myös aiempaa vahvemmin esille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalla ei ole lausuttavaa seuraaviin lakimuutosesityksen pykäliin:

88 §. Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireilläoloon ja tuomioistuinten ratkaisuun

93 §. Menettely opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa ja kurinpitoasiassa

Lukiolaki

30 §. Opiskelijan velvollisuudet

Voimassaolevassa lukiolaissa opiskelijalle on säädetty velvollisuus välttää toimintaa, joka voi vaarantaa muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Pykälää ehdotetaan muutettavan siten, että opiskelijan edellytetään toimivan niin, ettei hän omalla toiminnallaan vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa ehdotusta. Muutos tuo aiempaa selkeämmin esille, millaista käytösvelvoitetta lukiossa odotetaan.

41 §. Kurinpito

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi, että opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa sekä järjestettävä muu opetukseen osallistumiseksi tarvitsemansa tuki palatessa. Opiskelijalle tehtäisiin suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. Muutosehdotuksen tavoite on kannatettava ja on hyvä, että opiskelijahuolto kiinnittyy näiden tilanteiden käsittelyyn heti ja pystyy tukemaan opiskelijaa monialaisesti. Jokaisella lukiolaisella on uuden opetussuunnitelman myötä elokuusta 2021 alkaen henkilökohtainen opintosuunnitelma, joka koostuu opiskelusuunnitelmasta, ylioppilastutkintosuunnitelmasta sekä jatko-opinto- ja

25.05.2021

urasuunnitelmasta. Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta on sitä mieltä, että jos opiskelijalta evätään osallistuminen opetukseen, niin tällöin päivitetään opiskelusuunnitelma paluun tukemiseksi sen sijaan, että laaditaan erillinen suunnitelma.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalla ei ole lausuttavaa seuraaviin lakimuutosesityksen pykäliin:

42 §. Menettely kurinpitoasiassa ja kurinpitorangaistuksen täytäntöönpano

44 §. Kurinpitomenettelyn suhde syytteen vireilläoloon ja tuomioistuinten ratkaisuun

50 §. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

51 §. Muutoksenhaku aika

52 §. Valituslupa

Lakimuutosten taloudelliset vaikutukset

Perusopetuslakimuutosehdotuksen mukainen opetuksen epäämisen yhteydessä oppilaalle laadittava opetukseen palaamisen tukisuunnitelma aiheuttaa arviolta noin kahden tunnin lisätyön. Lakiesityksen yhteydessä on todettu, että nämä kustannukset maksetaan osana kuntien peruspalveluiden valtionosuutta. Toisen asteen osalta esityksessä ei ole otettu asiaan kantaa.

Lausunnon keskeinen sisältö

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että lainsäädännön yhdenmukaistaminen on tärkeää. Yhdenmukaisella lainsäädännöllä voidaan puuttua oikea-aikaisesti kiusaamiseen, häirintään ja väkivaltaan, vahvistaa oppilaan oikeusasemaa ja turvata kaikkien koulussa toimivien turvallinen oppimisympäristö.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että laissa määritellään aiempaa selkeämmin, millainen käyttäytymisvelvoite oppilaalla on perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisissa opinnoissa.

Ammatillisessa koulutuksessa laaditaan jo nyt jokaiselle opiskelijalle henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS). Uuden lukion opetussuunnitelman käyttöönoton myötä myös jokaiselle lukiolaiselle laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma elokuusta 2021 alkaen. Jos opiskelijalta on evätty osallistuminen opetukseen, tulee lakiesitysten mukaan tehdä opetukseen palaamisen suunnitelma. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan näkemyksen mukaan tämä suunnitelma tu-

25.05.2021

Asia/9

lisi kirjata opiskelijan henkilökohtaiseen kehittämissuunnitelmaan tai opintosuunnitelmaan sen sijaan, että laaditaan erillinen suunnitelma.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mervi Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 80498
mervi.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 3.5.2021
- 2 Lausuntopyyntö 3.5.2021, liite, esityksen sisältö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausunnon 25.5.2021 mennessä 3.5.2021 päivätystä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi perusopetuslain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja lukiolain muuttamisesta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2022.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mervi Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 80498
mervi.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 3.5.2021
- 2 Lausuntopyyntö 3.5.2021, liite, esityksen sisältö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano